

વર્ષ-૧૩, અંક-૩, સંવત ૨૦૭૩ ફાગણ વદ-૧૪,
પ્રસિધ્ય તા. ૨૭-૦૩-૨૦૧૭, સોમવાર
છુટક નકલ રૂ. ૬-૦૦, વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૭૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2015-2017 Valid up 31-Dec-2017
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
CPMG/GJ/129/2015-17 Valid upto 31-12-2017

જ્યોતિર્ભવન

યેનાત્મભાવના દિવ્યા પરભ્રહ્મયી કૃતા ।
યદાત્મા ચ પરાનંદ સદા એવ વિલીયતે ।
યદીયેચ્છા વિભી યાત્ર વિલીના જાયતે પુનઃ ।
શ્રીલં તં વલ્લભવ્યાસં સદ્ગુરું પ્રણાતાઃ સદા ॥

જેમણે પોતાની દિવ્ય આત્મિક ભાવના પરંખ્રહ્મમાં અર્પણ કરી છે, જેઓનો આત્મા પરમાનંદ (પરમાત્મા)માં તલ્કાલ નિમગ્ન થાય છે, જેમની ઈચ્છા પણ પરમેશામાં જ લીન થાય છે તે શ્રી સદ્ગુરુ વલ્લભ વ્યાસને અમો હંમેશાં પ્રણામ કરીએ છીએ.

ગંગાસમયરચરિતં પવિત્રં
ગુરૂઽપ્રાણઃ સતતં યદાત્મા ।
લીલા સમાપ્તા ગુરુદેવભક્તો
રમૂજિલાલં તમહું નમામિ ॥

જેમનું ચરિત્ર ગંગાસમય પવિત્ર છે, જેમનો આત્મા નિરંતર સદ્ગુરુના શરણે છે અને જેમણે સદ્ગુરુની ભક્તિમાં જ લીલા સમાપ્ત કરી છે એવા (ગુરુદેવ) રમૂજિલાલને હું પ્રણામ કરું છું.

(ગતાંગથી ચાલુ...)

જ્યારે મનુષ્યની આશા, ઈચ્છા, તૃષ્ણા અને કામાદિ પાર પડતા નથી અને તેમાં કાંઈક વિઘ્ન આવે છે ત્યારે તેને સ્વભાવિક કોધ ઉત્પન્ન થાય છે. માટે કોધ અને દ્રેષ્ટ પર જ્ય કરવો હોય તો અવશ્ય પ્રથમ કામને રાગ પર જ્ય કરતાં શીખવું જોઈએ.

દૃષ્ટાંત

રાજા અંબરીષ મનુના વંશમાં થઈ ગયા. તેઓ શ્રીવિશ્વેશ્વર નારાયણના અનન્ય ભક્ત હતા. રાજા અંબરીષ બ્રાહ્મણો પાસે યજ્ઞયાગાદિ કરાવતા અને તે વડે પ્રભુને પ્રસન્ન કરતા. શ્રીવિશ્વેશ્વર નારાયણનું સર્વશક્તિશાળી અમોદ્ય શસ્ત્ર સુદર્શન રાજા અંબરીષના રક્ષણાર્થે સદા સેવામાં હાજર રહેતું હતું.

એક વખતે રાજા અંબરીષ યજ્ઞની પૂર્ણાહૃતિના સમયે વેદવેતા બ્રાહ્મણો, ઋષિમુનિઓ અને પ્રજાને જમાડી અને તેઓને યથાશક્તિ દક્ષિણા આપી સંતુષ્ટ કર્યા પછી પારણું કરવા તૈયારી કરતા હતા તેવામાં દુર્વાસામુનિ આવી પહોંચ્યા.

રાજાએ દુર્વાસામુનિનું અતિ ઉત્તમ રીતે આગતાસ્વાગતા કરી વિધિપૂર્વક પૂજન કર્યું અને તેમને ભોજન લેવા વિનંતી કરી. દુર્વાસાએ રાજાની વિનંતીને માન્ય રાખી. પરંતુ તે દિવસે મુનિએ નિત્યનિયમને સંધ્યાદિ કર્મ કર્યું ન હોવાથી તે પૂર્ણ કરવા નદીએ ગયા. તે દિવસે દ્વાદશી બહુ જાજુ ઘડી બાકી હતી. મુનિ દુર્વાસા વખતસર આવી પહોંચ્યા નહિ અને દ્વાદશી પૂરી થતી હોવાથી રાજાએ બ્રાહ્મણોની સલાહ લીધી. રાજાને અગાઉના દિવસનો ઉપવાસ હતો અને તેનું પારણું દ્વાદશીમાંજ થવું જોઈએ એમવિચારી, પ્રભુને અર્પણ થયેલી તુલસીપત્રની પ્રસાદી લઈ રાજાએ દ્વાદશી પૂરી થતાં પહેલાં પારણું કર્યું.

એટલામાં દુર્વાસામુનિ આવી પહોંચ્યા. તેઓ યોગદ્વારે જાણી ગયા કે રાજાએ પારણું કરી લીધું છે. તેથી કોધમાં આવી જઈ કોધના આવેશમાં તેઓ બોલ્યા કે તું સત્યવાદી અને પ્રભુનો અનન્ય ભક્ત હોવાનો દાવો કરે છે પણ અતિથિને જમાડ્યા અગાઉતેં જમી લીધું છે, તેથી તેં મારું ઈરાદાપૂર્વક અપમાન કર્યું છે.

રાજાએ દુર્વાસાને દંડવત્ત પ્રાણામ કરી જગ્ઘાવ્યું કે હે ઋષિવર્ય ! મને ક્ષમા કરો. મારી સ્થિતિ કફોડી બની ગયેલી હોવાથી મેં બ્રાહ્મણોની સલાહ મુજબ પારણું કર્યું છે.

સત્ય હકીકત જણાવ્યા છતાં દુર્વાસાનો કોધ શાંત થયો નહિ પણ વધ્યો. દુર્વાસાએ કોધાવેશમાં પોતાની જટા બંઘેરી, એટલે તેમાંથી એક કૃત્યા ખડગ લઈને નીકળી અને રાજાને મારી નાંખવા પાછળ પડી.

રાજા અંબરીષ ત્યાંના ત્યાંજ ઉભા રહ્યા અને જરાપણ ખસ્યા નહિ. રાજાના રક્ષણાર્થે સુદર્શન ચક ઘણી આવ્યું. તરતજ સુદર્શન ચકે કૃત્યાને મારી નાંખી અને પછી તે દુર્વાસામુનિને મારવા ધસ્યું.

દુર્વાસા ભારે સંતાપમાં આવી પડ્યા અને ગભરાઈને બ્રહ્મલોકમાં બ્રહ્માજના શરણે ગયા. મુનિએ બ્રહ્માજને જણાવ્યું :- મારા પર દયા કરો. આ સુદર્શન ચકથી મને બચાવો.

બ્રહ્માજએ કહ્યું :- હે મુનિ ! કોઈપણ યોગી પુરુષ, ઋષિ યા મુનિ આ ચકને રોકી શકે એમ નથી. પ્રભુની લીલા અકળ છે. શ્રીવિશ્વેશ્વર નારાયણ આખા વિશ્વના અને અનંત બ્રહ્માંડના માલિક છે. તેઓ તેમના ભક્તોનું કવચ સમાન રક્ષણ કરે છે. મારી તેમજ બીજા ઈશ્વરોની શક્તિ અંશ માત્રજ છે. મેં તેમજ બીજા ઈશ્વરોએ દિવ્ય શક્તિ શ્રીવિશ્વેશ્વર નારાયણમાંથી જ મેળવી છે, માટે હું તમારું રક્ષણ કરી શકું એમ નથી. તમારા હૃદયરૂપ પ્રભુના મંદિરમાં તમોએ કોધરૂપ ચાંડાલને પેસવા દીધો, એ તમે બહુજ ખોટુ કર્યું છે, કારણ કે કોધ ધર્મનો નાશ કરે છે. તમે અંબરીષ પર કોધ કરી આફત વહોરી લીધી છે. તમે ભગવાન શંકર પાસે જાઓ. કદાચ તે તમારી રક્ષા કરશો. આ તમારા કોધનું પરિણામ છે. કોધ ભક્તોનો અને યોગીનો કહ્ણો શત્રુ છે, માટે તેને અવશ્ય જીતવોજ જોઈએ.

મુનિ દુર્વાસા રક્ષણાર્થે ભગવાન શંકર પાસે ગયા.

શંકરે કહ્યું :- હે મુનિ શ્રેષ્ઠ ! તમે તો મારું સ્વરૂપ છો. વળી આપના તપનું બળ પણ અધિક છે અને તમોને ત્રણનું જ્ઞાન પણ છે. છતાં તમો જાણી શક્યા નહિ કે શ્રીવિશ્વેશ્વર નારાયણના ભક્તને દુઃખ દેવાથી શું પરિણામ આવશે? મારી પાસે પણ શ્રીવિશ્વેશ્વર નારાયણનીજ શક્તિ છે. મેં પણ શક્તિ તેઓ પાસેથીજ મેળવી છે. તમારો કોધ બહુજ ખરાબ છે. કોધ સાક્ષાત્ ચાંડાલનું સ્વરૂપ છે. તમે તમારું દિવ્ય તેજ કોધથી ઓછું કરી રહ્યા છો. વિવેક વડે કોધના વેગને રોકો; કોધને મારવો એજ

મનુષ્ય માટે પરમ પુરુષાર્થ છે. તમોએ કોધના આવેશમાં સત્ય ભાન ભૂલી જઈ રાજા અંબરીષને મારવા નક્કી કર્યું પણ વિશ્વાધિપતિના ભક્તને મારવાની કોની તાકાત છે તેનો વિચાર ન કર્યો.

આ સુદર્શન ચક તો સર્વશક્તિશાળી અનંતકોટી બ્રહ્માંડના અધિપતિ નારાયણનું અમોદ્ય શસ્ત્ર છે. ભલા, તેને કોણ અટકાવી શકે? માટે તમારે આમાંથી બચવું હોય તો ભગવાન વિષ્ણુ પાસે જાવ. તે તમારું અવશ્ય રક્ષણ કરશે.

હુવાસામુનિ લાચાર બન્યા. તેઓની પોતાની ભૂલ સમજાઈ પણ થાય શું? મુનિએ તરત જ ભગવાન વિષ્ણુ પાસે જઈ દંડવત્ પ્રણામ કરી, ગદ્ગદ કંઠે પોતાનું રક્ષણ કરવા વિનંતી કરી.

ભગવાન વિષ્ણુએ કહ્યું :- હે મુનિ શ્રેષ્ઠ! મારું સર્વર્વ મેં મારા ભક્તોને વેચી દીધું છે. મને મારા ધર્મપત્ની લક્ષ્મીજી કરતાં પણ ભક્તો વધારે વહાલાં છે. મારું બળ અને ચૈતન્ય મારા ભક્તોને માટે જઈ છે. તમોએ તપ અને વિદ્યાથી જે બળ પ્રાપ્ત કર્યું છે તે શ્રેષ્ઠ છે પણ તમારામાં તેનું અભિમાન આવવાથી તમારા હદ્યમાં કોધનો વેગ વધી ગયો છે. જેનામાં કોધ ઉત્પન્ન થાય છે તેના તપ, વિદ્યા અને ચૈતન્યબળ ઈત્યાદિ કોધથી ભર્સમ થઈ જાય છે. તમારું ઐશ્વર્ય પણ કોધથી ભર્સમ થતું જાય છે. હું તો મારા ભક્તોને આધીન છું. હું તમોને મદદ કરવા તૈયાર હું પણ સાથે સાથે મારી જાત ભક્તોને સોંપી દીધેલી હોવાથી હું લાચાર છું. માટે મારી આજ્ઞા છે કે તમો રાજા અંબરીષ પાસે જાઓ, તે તમારું અવશ્ય રક્ષણ કરશે. તે અત્યંત દ્યાળું અને સત્યનિષ્ઠાવાળો શ્રીઅક્ષરાધિપતિનો પરમ પ્રિય ભક્ત છે. તેનો હુકમજ આ સુદર્શન ચક પર ચાલશે.

હુવાસામુનિ અત્યંત લાચાર બન્યા અને જેના પર કોધ કીધો હતો તેની પાસે જ જવાની આજ્ઞા મળી, આથી તે વધારે દિલગીર થયા, પણ શું થાય? તરત જ તેઓ રાજા અંબરીષ પાસે આવ્યા.

અહીં શું બન્યું તે પણ જાણવા જેવું છે. મુનિનો અપરાધ થયેલો જોઈ અંબરીષ ખડે પગે ત્યાંજ ઊભા હતા અને શોકસાગરમાં ડૂબેલા હતા. એટલામાં દૂરથી હુવાસાને આવતા જોઈ, અંબરીષ તેમના ચરણમાં પડ્યા અને અપરાધની ક્ષમા

માંગી. તરતજ દુર્વાસા અંબરીષને ભેટી પડ્યા અને કહ્યું કે મેં કોધના આવેશમાં ભૂલ કરી નાંખી છે, માટે મને માફ કરો અને મારું રક્ષણ કરો.

અંબરીષે સુદર્શનને પ્રાર્થના કરી કે :- હે પ્રભો નારાયણ ! જો મેં મારી જિંદગીમાં કોઈ પણ જાતનો દંબ ન કર્યો હોય, અસત્ય ન બોલ્યો હોઉં, મેં મન, વચન અને કર્મ વડે આખા વિશ્વને નારાયણ સ્વરૂપે જોયું હોય તો તમો દુર્વાસાનું રક્ષણ કરો.

તરતજ સુદર્શન અંબરીષની ફરતું ચક્કર લઈ શાંત થઈ ગયું. રાજા અંબરીષનું આવું ઉત્તમ આચરણ જોઈ દુર્વાસાના તપ, વિદ્યા અને યોગબળ લજ્જિત થઈ ગયા અને મુનિએ ફરીથી અંબરીષની માફી માંગી. તેમણે પ્રતિજ્ઞા લીધી કે આજથી હું કોઈપણ વ્યક્તિ પર કોધ કરીશ નહીં.

મનુષ્યે હંમેશાં યાદ રાખવાનું છે કે મોક્ષમાર્ગમાં કોધ વિક્ષેપકર્તા છે. કોધ કરવાથી દુર્વાસા જેવા મહાન મુનિને પણ ભારે વેદના સહન કરવી પડી, તો સાધારણ માણસની કોધથી શી સ્થિતિ થાય એ વિચારવાનું છે. આ દાખાંત પરથી સાર એ ગ્રહણ કરવાનો છે કે દરેક મનુષ્યે કોધનો અવશ્ય ત્યાગ કરવો જોઈએ.

લોભ :- લોભ એટલે પોતાની સત્ત્રી, પુત્ર, ધન, વૈભવ, મિલકતોથી અસંતુષ્ટ રહી અગર અસંતોષ ઉત્પન્ન થાય તેમ કરીને પરાયા વસ્તુ-પદાર્થો વૈભવ આદિ મેળવવા પ્રબળ પ્રયાસ કરવો અને જેમ જેમ ધન, ઐશ્વર્ય, સત્તા, સુખ વગેરે મળે ત્યારે પોતાની પ્રાચીન સ્થિતિ યાદ લાવી મળેલા સુખથી સંતોષ ન પામતાં વધુ સુખ મેળવવા વધારે ને વધારે આશાઓ રાખવી. મહાપુરુષોએ લોભને પાપના પિતા તરીકે વર્ણવ્યો છે. લાલયમાંથી લોભ ઉત્પન્ન થાય છે અને લોભવૃત્તિ પ્રદીપ થતાં ન્યાય-અન્યાય, સત્ય-અસત્ય, ધર્મ-અધર્મ, પાપ-પુણ્ય આદિનો વિચાર વિચ્છેદ (નાશ) પામે છે. છલ, કપટ, દગ્ગા, વિશ્વાસધાત કરવા અને ધનને માટે અન્યને ઠગવા, અન્યને ભૂખે મરતાં કરી પોતે સંસારના સુખો ભોગવવા અધમાધમ કર્મો કરવાનો લોભી માનવનો સ્વભાવ બની જાય છે.

પ્રાચીન સમયમાં જીવનનું ધ્યેય આત્મોદ્ધાર હતું તે પલટાઈ જઈ આજે સર્વત્ર ધન સંગ્રહ, યા ધન પ્રાપ્તિને જીવનનું ધ્યેય માનવામાં આવે છે. એવું માનનાર

લોભિયાઓ માટે આત્મિક જીવન જીવવું અત્યંત કઠણ છે. અનીતિના ધનથી જેમનું જીવનનું મળિન થઈ ગયું છે તેમને કદાચ ધર્મ પ્રીતિ જાગે તોપણ તેઓ વધુમાં વધુ તીર્થયાત્રા અગર કથાવાત્રાના શ્રવણ સિવાય આગળ વધી આત્મોદ્ઘારનું કાર્ય કરી શકતા નથી. ધનના લોભિયાઓ ઈશ્વરને ક્ષમા માગવાથી સજા ન કરનારા અગર થોડું ઘણું ધર્મદા દાન કરવાથી યા દેવમંદિરમાં પૈસા આપવાથી પ્રસન્ન થઈ જનારા માને છે અને પ્રપંચથી હરામની કમાણી કરે છે.

પ્રાચીન સમયમાં અર્થપ્રાપ્તિ યજ્ઞયાગ વગેરે ધાર્મિક કાર્યો કરવા માટે કરવામાં આવતી હતી. તેવો શુભ હેતુ આજે તો નાણ થયો છે. લૌકિક કર્મોના ફળ સ્થૂલ દેહથી દેખાય છે પણ આત્મિક કર્મોના ફળ ચારેય દેહથી ન દેખાતા માત્ર આત્માની અભિમુખ વૃત્તિથી દેખાય છે. તેને લોભ અને શંકાની દિષ્ટથી જોનારા જોઈકે સમજ શકતા નથી. તેથી કેટલાક મહાપુરુષોએ લોભિયાની અસદ્ગતિ થવાનું વણવિલું છે. લોભ તે પાપનું મૂળ હોવાથી લોભિયાઓ અનેક પાપોથી ખદબદ્ધી ઉઠે છે. તેમના પાપો તેમના અંતરાત્માને કરોડો વીંધીની વેદના કરી અકળાવી નાંખે છે, તેવે સમયે જો કોઈ પવિત્ર સંતનો સંસર્ગ થાય તો તે લોભી જીવો પણ તરી શકે છે, એમ મહાપુરુષોએ માન્યું છે.

ભગવદ્ ગીતામાં (અધ્યાય ૧૬, શ્લોક ૨૧-૨૨) દંબ, દર્પ, અત્ભિમાન, કોધ, કામ, લોભ અને મોહને આત્માનો નાશ કરનાર અર્થાત્ અધોગતિમાં લઈ જનારનક્કાદ્વાર કહેલાં છે.

જગતના કર્તા શ્રીવિશ્વેશ્વર નારાયણ છે. તેઓએ જગતમાં એવો બંદોબસ્ત કર્યો છે કે દરેકને ખાવાનું મળી રહે છે.

વળી મનુષ્યને જગતમાં રહેવા માટે શું શું જોઈએ ? તે પણ જાણવાની જરૂર છે. વધુમાં વધુ પહેરવા માટે બે ગ્રાણ વસ્ત્રો, સૂવા માટે જમીન, ખાવા માટે થોડો ખોરાક, આ બધી વસ્તુઓ મનુષ્ય નીતિસર ઉદ્ઘોગ કરે તો મળી રહે છે. પણ મનુષ્ય આટલેથી અટકતો નથી. જો તે રૂપિયા હજાર કમાયો હોય તો તેને દશહજાર કમાવાની આશાતૃષ્ણા હોય છે, વળી દશહજાર રૂપિયા પ્રાપ્ત કર્યાબાદ લાખ કમાવાની ઈચ્છા હોય છે, લાખમાંથી રૂપિયા દશ લાખ કમાવાની ઈચ્છા

થાય છે. આવી રીતે તેની ઈચ્છાવૃત્તિ વધતીજ જાય છે. અર્થાત્ તેની તૃષ્ણાનો કાઈ અંત નથી. અર્થાત્ તેને પોતાની કમાણી પર સંતોષ નથી. તેથી શ્રીગુરુદેવ કબીરજીએ કહ્યું છે કે :-

સાખીઓ

મન મરે માયા મરે, મરમર જાય શરીર;
આશા તૃષ્ણા ન મરે, કહત ગયે દાસ કબીર.
ગૌધન ગજધન ગોપિધન, ઔર રત્ન ધન ખાણ;
જ્યાં મિલે સંતોષ ધન, સબ ધન ધૂળ સમાન.

એટલા કારણે ધર્મશાસ્ત્રોમાં લઘું છે કે :- “કો વા દરિદ્રી” એટલે કંગાલ કોણ ? તેના ઉત્તરમાં જણાવ્યું છે કે “યસ્ય તૃષ્ણા વિશાલા” એટલે જેને વિશાલ તૃષ્ણા છે તે કંગાલ છે. પૂઢ્યી પર ધનથી કંગાલ કરતાં કરતાં મનથી કંગાલોની સંખ્યા અનેક ઘણી મોટી છે. અર્થાત્ મનુષ્ય પાસે ધન ન હોવાથી કંગાળ ગણાતો નથી પણ જે મનુષ્ય પોતાના મનના રથનો આશા અને તૃષ્ણારૂપી લગામોને સંયમથી પોતાના કાબુમાં રાખી સારથિ બનતો નથી તેજ યથાર્થ રીતે જોતા કંગાલ છે.

લોભિયાઓ ગમે તેટલું ધન પેદા કરે છે પણ જેમ ગત જન્મમાં મેળવેલું ધન ત્યાંજ મૂકીને ચાલ્યા આવવું પડે છે, તેમ આ જન્મમાં મેળવેલું ધન, પૂર્વજન્મના લેણદારો જે સંતાનરૂપે યા સ્ત્રીરૂપે એકત્ર થયાં હોય છે તેમને સોંપીને ચાલ્યા જવું પડે છે અને બીજે જન્મ્યા પછી અત્યારે પ્રાપ્ત કરેલી મિલકત ઉપર કોઈ હક રહેતો નથી. મનુષ્યને પ્રત્યક્ષ સ્થાવર-જંગમ મિલકત પ્રાપ્ત કરવાની સાથે લખચોરાશી નિવારણાર્થે અગર સંસારની રેંટમાળમાંથી સદાને માટે જન્મ-મृત્યુથી છૂટવા મોકષપ્રાપ્તિ માટે લૌકિક દસ્તિએ કોઈથી ન દેખાતું હોય તેવું આધ્યાત્મિક ધન સત્કર્મ કરી મેળવવાની આવશ્યકતા છે.

જે પુણ્ય આ ચર્મચક્ષુએ દેખાય છે તે અન્ય જન્મમાં સંસારસુખ માટે ઉપયોગી થઈ શકે છે પણ આત્મોદ્ધાર માટે જેમાત્મા અને પ્રભુ દ્રષ્ટિગોચર થતાં નથી, તેમ આત્મિક પુણ્ય કે જે આત્મોદ્ધાર યા પ્રભુપ્રાપ્તિમાં ખપ લાગે છે, તે આ દ્રષ્ટિએ દ્રષ્ટિગોચર થતું નથી. એટલે પ્રભુ અને આત્માની પેઠે આત્મિક સત્કર્મ અને પુણ્ય ગુપ્ત રહે છે. સ્થૂલ દસ્તિથી દેખાતું પુણ્ય બાહ્યપુણ્ય છે, આંતરિક પુણ્ય નથી. જે

પુણ્ય દેહો વડે નહિ પણ આત્મા વડે થતું હોય અને જે બાધ્ય દેખાવ માટે કે બીજા જન્મોના સુખ માટે નહિ પણ માત્ર આત્મોદ્વાર માટે ઉપયોગનું હોય તેનેજ “ગુપ્ત પુણ્ય” કહેલું છે. જેને “હું” “તું” નો અનુભવ થયો છે અને સાચું જ્ઞાન સમજાયું છે તે પ્રભુપ્રાપ્તિ સિવાયના જે કાર્યો કરે તે દૈહિક કર્તવ્ય પૂરતા જ હોય છે પણ તેની આંતરિક તમન્ના પ્રભુપ્રાપ્તિની હોય છે. આવી તમન્નામાંથી સાચો અને પૂર્ણ વૈરાગ્ય ઉત્પન્ન થતાં લોકિક કાર્યો આપોઆપ અગર કમે કમે છૂટી જાય છે; મોહ, લોભ ત્યાગી તે મનુષ્ય ઈશ્વરાધીન બને છે અને જે ઈશ્વરનો બન્યો તેને કંઈ ઊણપ રહેતી નથી. આથી નીતિશાસ્ત્રોએ ઈશ્વર અને પ્રારબ્ધ ઉપર વિશ્વાસ રાખી લોભનો ત્યાગ કરવા કહેલું છે. લોભ સંબંધી મહારાજશ્રી વલ્લભરામે કહ્યું છે કે:-

દૃષ્ટિ

લોભે લક્ષણ જાય, થાય લુટારા લોભે;
ન્યાય નીતિ વિવેક, આબરુ મૂકે મોભે.
નહિ નયનમાં શર્મ, ધર્મ તો હોય શાનું ?
આધરે કૂડાં કર્મ, પાપમાં પડીયું પાનું.
સત્સંગ શીખ તેને નહિ, તે જોવાનો દાખલો;
જ્યાં ત્યાં ખાઉં ખાઉં ખોળતો, જેમ હરાયો આખલો. ૧
લોભી પરાઈ ચીજ, હાથ આવે તો લીયે;
કરતાં મનુષ્યનું ખૂન, જરા મનમાં નવ બ્હીયે.
ગણે નહિ મા-બેન, ગણે નહિ સ્નેહી સહોદર;
ગણે ન દેવી દેવ, સર્વને ગણે બરાબર.
ત્રાસ, દયા, આબરુ નહિ, કર્મ ધર્મ નહિ સુતળું;
ધખના, જંખના જરતણી, અભિમાનનું પૂતળું. ૨
મંદોદરી હતી નાર, તોહ્યે સીતા લોભ લાગ્યો;
લુટાયો લંકમાંહા, સાદાનો વૈભવ ભાગ્યો.
ભાનુમતિ હતી નાર, છતાં દ્રૌપદીને છહાયો;
પરવાયો પરિવાર, દૂર્યોધન રણે રોળાયો.

લોભે જ્યદ્રથ દોડીયો, પીટાઈને પાછો વળ્યો;
 વદે વલ્લભ લોભ જગતમાં, કોઈ જનને નથી ફળ્યો. ૩
 સંતોષ વિના શાંત, થઈને કોઈ ન બેસે;
 લોભ, લોભ ને લોભ, રાતદિન ફીકર પેંસે.
 ભટકે મન દશ દિશા, જીવડો વશ નવ હોયે;
 તૃપ્ણાના તંત થાય, ઠરી બેઠો નહિ કોયે.
 મન ધાર્યુ મળ્યુ નહિ, ઠરી ઠામ નવ થોભીયો;
 મનુષ્ય દેહ મિથ્યા ગયો, લોભે લુટાયો લોભીયો. ૪
 (“વલ્લભ નીતિવિજ્ઞાન” માંથી)

દેખાંત. ૧

પ્રાચીન કાળમાં સૂર્જ્ય નામનો એક રાજા હતો. તેને પરિવારમાં એક કન્યા હતી, પણ પુત્રપ્રાપ્તિની ઈચ્છા પૂર્ણ કરવા તેણે વેદજ્ઞ બ્રાહ્મણોની સેવા કરવાનું શરૂ કર્યું. રાજાના દાન અને સન્માનથી વેદજ્ઞ બ્રાહ્મણો સંતુષ્ટ બન્યા અને તેઓએ દેવર્ષિ નારદજીને રાજાને ત્યાં પુત્ર થવા માટે પ્રાર્થના કરી. વળી નારદજી પણ અતિથિ તરીકે રાજાને ત્યાં પધાર્યા હતા અને રાજાને ત્યાં થોડા વખત માટે રહ્યા હતા. બ્રાહ્મણોની પ્રાર્થનાથી દ્રવિત બની દેવર્ષિએ રાજાને પૂછ્યું કે:- તને કેવો પુત્ર જોઈએ છે?

હવે રાજાના મનમાં લોભ પ્રગટ થયો. તેણે પ્રાર્થના કરી કે :- હે દેવર્ષિ નારદજી ! મને એવું વરદાન આપો કે મારા ભવને સુંદર, સ્વસ્થ, ગુણવાન અને પ્રભાવશાળી પુત્રનો જન્મ થાય અને તે પુત્રના મળ, મૂત્ર, થુંક, કફ આધિ સુવર્ણમય થઈ જાય.

દેવર્ષિએ કંઈક વિચાર કરી ‘એવમસ્તુ’ કહી દીધું.

તે વરદાન અનુસાર રાજાને ત્યાં એક વરસમાં પુત્રનો જન્મ થયો. રાજાએ પુત્રનું નામ સુવર્ણાષીવી રાખ્યું. રાજાને ત્યાં અઠળક ધનના ઢગલા થવા લાગ્યા. તેના પુત્રના થુંક, મળ-મૂત્ર વગેરેમાંથી સુવર્ણજ બનતું ગયું. રાજાએ પોતાના રાજભવનમાં સર્વ પાત્ર આસન આદિ સુવર્ણના બનાવી દીધા. પોતાનો આખો રાજભવન પણ તેણે સુવર્ણનો જ બનાવી દીધો.

(વધુ આવતાં અંકે)

❖ ચૈત્ર સુદ પૂનમ ધર્મધજા મહોત્સવ અમદાવાદ ❖

પ્રભુ પરમાત્મા તથા સદ્ગુરુશ્રીઓની કૃપાથી સંવત ૨૦૭૭ના ચૈત્ર સુદ-પૂનમનો ધર્મધજા મહોત્સવ તા. ૧૧-૪-૨૦૧૭ને મંગળવારના મંગલ દિવસે આવતો હોવાથી તા. ૧૦-૪-૨૦૧૭ સોમવાર તથા તા. ૧૧-૪-૨૦૧૭ ને મંગળવાર એમ બે દિવસ માટે આ ધર્મધજા મહોત્સવ ઊંકારેશ્વર મંદિર, વલ્લભવાડી, અમદાવાદ મધ્યે આનંદપૂર્વક ઉજવવામાં આવશે. આ ઉત્સવમાં ભાગ લેવા ઈચ્છિતા મુમુક્ષુઓએ તા. ૮-૪-૨૦૧૭ રવિવાર સાંજ સુધીમાં અમદાવાદ આવી રહેલું.

❖ પ્રયોગોની પૂર્ણાંહૂતિ બાબત ❖

પરમપ્રિય આત્મિક ધર્મપ્રેમી ભાઈઓ-બહેનો, જય પરમાત્મા, આથી સર્વ મુમુક્ષુ ભાઈઓ તથા બહેનોને જણાવતાં આનંદ થાય છે કે, પ્રભુ પરમાત્મા, સદ્ગુરુશ્રી વલ્લભરામમહારાજ તથા સદ્ગુરુશ્રી મહારાજની કૃપા-દ્યા-કરુણા - આશીર્વાદથી પરમપૂર્જ્ય ગુરુમહારાજશ્રીની આજાનુસાર આગામી તા. ૧૧-૦૪-૨૦૧૭ને મંગળવાર (ચૈત્ર સુદ-૧૫) વલ્લભવાડી અમદાવાદ ઊંકારેશ્વર મંદિરે રેણ્યુલર પ્રયોગો જેવા કે, (૧) લક્ષયોર્યાસી નિવારણ (હોમાત્મક) (૨) આત્મકલ્યાણ (૩) પાપનિવારણ (૪) દેહરક્ષણ પ્રયોગ, માસિક કે સાપ્તાહિક ધ્યાન તથા (૧) સદ્ગુરુશ્રી વલ્લભરામ ધ્યાન પ્રયોગ નિમિત્તે (૨) સદ્ગુરુશ્રી રમુજીલાલ ધ્યાન પ્રયોગ નિમિત્તે શ્રાવણ માસમાં કરેલ દિન-૭ ના પ્રયોગોની પુર્ણાંહૂતિ થનાર છે. તો પુર્ણાંહૂતિ બાબતની સુચનાની ખાસ નોંધ લેવી.

❖ શ્રી વલ્લભ સંવત્સરી મહોત્સવ (અનાવલ) ❖

આપણા સર્વજ્ઞ, સર્વ શક્તિમાન અને પરમહિતકારી સદ્ગુરુશ્રી વલ્લભરામ મહારાજની મોક્ષગમન તિથિ સંવત ૨૦૭૭ના ચૈત્ર વદ ૧૨ ને રવિવાર તા. ૨૩-૪-૨૦૧૭ ના મંગલ દિવસે આવતી હોવાથી તા. ૨૨-૪-૨૦૧૭ શનિવાર તથા તા. ૨૩-૪-૨૦૧૭ રવિવાર એમ બે દિવસ માટે સંવત્સરી નો ઉત્સવ વલ્લભાશ્રમ, અનાવલ મધ્યે આનંદપૂર્વક ઉજવવામાં આવશે.

આ સંવત્સરી મહોત્સવમાં ધર્મલાભ લેનાર દરેક મુમુક્ષુઓએ તા. ૨૧-૪-૨૦૧૭ની સાંજ સુધીમાં વલ્લભાશ્રમ અનાવલ મુકામે આવી રહેલું.

છુટક નકલ રૂ. ૬-૦૦
વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૭૦-૦૦

Chetavni (GUJ) RNI No. GUJ GUJ / 2005 / 16095
Postal Regd. No. GAMC-1507/2015-2017 Valid up 31-Dec-2017
Posted at Ah'd PSO On 27th of Every Month
Licence to post without Prepayment No.
CPMG/GJ/129/2015-17 Valid upto 31-12-2017

દોહરો

માયા કેરા મહા મોહમાં, સર્વ જુવો લપટાઈ રહ્યા;
કર્મ-ધર્મ ભૂલીને, સ્નેહ સાંકળો જકડાઈ ગયા.
ચૂક્યા આત્મિક કર્મને, કુકર્મના ભોગી થયા;
થાક્યા જ્યારે કુકર્મથી, ત્યારેજ સૌ યોગી થયા.
વિષય વૈભવ સુખ મળતાં, ધર્મ કર્મ ગમતાં નથી;
ધર્મ ચઠી પાપમાર્ગ ચાલે, તેના પાપ સમતાં નથી.
આ જગતમાં બહુ માનવી, ધર્મ પ્રેમથી ડગાતાં જતાં;
પાપ તેના પ્રગાટ થાતાં, હતા ન હતા થઈ જતાં.
માયા કળિ પોતાના વચનો, સિદ્ધ કરીને બતાવતા;
તૂટે ન જે કદી ધર્મથી, તે પાસ ધર્મ તજાવતા.
શ્રદ્ધા પ્રેમવધવાને બદલે, દિન દિન ઓછા કરાવતા;
મહાપુરુષો ધર્મ જોડે, તે જુવને તે ડગાવતા.
સાચા હીરા કદી હથોડાના, ઘાવથી તૂટતા નથી;
તેમસાચા ભક્ત કદીએ, ધર્મથી તૂટતા નથી.
માટે તજુ ગુમાન સઘણા, ધર્મની ભાવના કરો;
“વલ્લભ” ની આશિષથી, સત્ય પદે સૌ સંચરો.

વર્ષ-૧૩, અંક-૩, સંવત ૨૦૭૩ ફાગણ વદ-૧૪, સોમવાર ૨૭-૦૩-૨૦૧૭

માલિક, મુદ્રક/પ્રકાશક અને તંત્રી	: જ્યવર્ધન રમુજીલાલ વ્યાસ વલ્લભવાડી રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮. દ્વારાતા. ૨૭-૦૩-૨૦૧૭ના રોજ પ્રસિધ્ય કર્યું.
ચેતવણી કાર્યાલય	: વલ્લભવાડી, રામબાગ, મણીનગર, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૮.
મુદ્રણ સ્થળ	: ભવાની ઓફિસેટ, ૩/૨૦, કેલાસ એસ્ટેટ, ઓઢવ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૧૫.